

Uredništvo - uprava, Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 4001-4004. Mesečna naročnina 25 lir, za inostranstvo 40 lir. — Ček, rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.294 za inostranstvo. — Izključno zastopstvo za oglase in Italijo in inostranstvo: UPI S. A. Milano. Reklamacije na vrata.

SLOVENE

APRIL 1944

8

SOBOTA

In harten Kämpfen feindliche Kampfgruppen zerschlagen

Erfolgreiche Gegenangriffe deutscher und rumänischer Truppen - Weiterer Bodengewinn nördlich Czernowitz Blutige Verluste des Feindes in Italien - Im Golf von Genua Artillerie-Schnellboot versenkt

DNB. Aus dem Führerhauptquartier, 7. April. — Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Im Raum nördlich Odessa sowie zwischen Dnestr und Pruth griffen die Sowjets erfolglos an. Durch Gegenangriffe deutscher und rumänischer Truppen wurden in harten Kämpfen feindliche Kampfgruppen zerschlagen und zahlreiche Panzer, Geschütze und schwere Waffen vernichtet. Nördlich Czernowitz gewann auch gestern der Angriff unserer Divisionen weiter Boden. Im Abschnitt Stanislav-Tarnopol und südlich Brody brachen unsere Truppen im Angriff feindlichen Widerstand und warfen die Sowjets unter Abwehr heftiger Gegenangriffe weiter zurück. Hier hat sich der Leutnant Klippel, Kompanieführer in einem Grenadier-Regiment, durch besondere Tapferkeit ausgezeichnet.

Nördlich Kowel scheiterten stärkere Angriffe der Bolschewiken.

An der Narwa-Front brachen unsere Truppen in stark ausgebauten feindlichen Stellungen ein und wiesen Gegenangriffe der Sowjets ab.

In Italien zerstörten eigene Stosstruppen feindliche Bunker und vernichte-

ten einen Stützpunkt des Gegners mit seiner Besatzung. Der Feind hatte hohe blutige Verluste und verlor eine Anzahl Gefangener. Feuerüberfälle unserer Artillerie verursachten in Materiallagern Explosionen und anhaltende Brände. Fernkampfartillerie nahm das Halbinselgebiet von Anzio und Nettuno bei Tag und Nacht wirksam unter Feuer.

Das Flakartillerie-Regiment 135 (mot) hat seit Beginn der Kämpfe in Italien seinen 500. Flugzeugabschuss erzielt.

Sicherungsfahrzeuge der Kriegsmarine versenkten im Golf von Genua ein feindliches Artillerie-Schnellboot und beschädigten ein weiteres so schwer, dass mit seinem Untergang zu rechnen ist.

Bei Tagesvorstößen feindlicher Fliegerverbände in das südöstliche Grenzgebiet wurden 9 feindliche Flugzeuge abgeschossen. Ausserdem verlor der Feind durch unsere Luftverteidigungskräfte über dem italienischen Raum 6 Flugzeuge.

Störangriffe feindlicher Flugzeuge richteten sich in der vergangenen Nacht gegen Orte in Nord- und Westdeutschland.

Sovražne bojne skupine v hudih bojih razbite

Uspesni protinapadi nemških in romunskih čet - Nadaljnja pridobitev ozemlja severno od Černovic - Krvave izgube sovražnika v Italiji - Potopitev topniškega hitrega čolna v Genovskem zalivu

Führerjev glavni stan, 7. aprila. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Na področju severno od Odessa ter med Dnestrom in Prutom so Sovjeti brezuspešno napadli. Nemške in romunske čete so s protinapadi v hudih bojih razbile sovražne bojne skupine ter uničile številne oklepne, topove in težko orožje. Severno od Černovic so naše divizije s svojimi napadi tudi večerj zavzele nadaljnje ozemlje. Na odseku Stanislavov-Tarnopol ter južno od Brodov so naše čete z napadom zlomile sovražni odpor ter vrgle Sovjete ob istočasni obrambi silovitih protinapadov dalje nazaj. Tu se je s svojim junaštvom posebno odlikoval poročnik Klippel, četni vodja v nekem grenadirskem polku.

Severno od Kovlja so se izjavili močnejši boljševiški napadi.

Na bojišču ob Narvi so vdrle naše čete v močno izgrajene sovražne postojanke ter so zavrnile sovjetske protinapade.

V Italiji so naše naskakovne čete porušile sovražne bunkerje ter uničile neko sovražno oporišče z njem.

govo posadko vred. Sovražnik je imel visoke krvave izgube ter je izgubil nekaj jeklenikov. Ognjene salve našega topništva so povzročile v skladiščih materiala eksplozije ter požare, ki še trajajo. Daljnostrelne baterije so podnevi in ponoči uspešno obstreljevale luški področji v Anziju in Nettunu.

135. (mot.) polk protiletalskega topništva je od pričetka bojev v Italiji sestrelil 500 letal.

Zaščitne jedinice vojne mornarice so v genovskem zalivu potopile nek sovražnikov topniški hitri čoln, drugega pa tako težko poškodovale, da lahko računamo z njegovo potopitvijo.

Pri dnevnih sunkih sovražnih letalskih oddelkov na južno nemško obmejno ozemlje smo sestrelili 9 sovražnih letal. Poleg tega so naše protiletalske obrambne sile zbile sovražnika nad italijanskim področjem 6 letal.

Motilni napadi sovražnih letal so bili v pretekli noči usmerjeni na kraje v severni in zapadni Nemčiji.

Osvoboditev junaške koveljske posadke

Berlin, 7. aprila. Najvažnejši dogodek, ki se je zgodil v sredo na vzhodnem bojišču, je bilo razbitje boljševiškega obroča okrog Kovlja.

Sredi marca so bile namreč sovjetske čete, ki so južno od Pripjetskih močvirij prodirale proti Lucku in ki so šlele kakih osem divizij, obkolile mesto Kovelj, ki so ga 17. marca odrezale od njegovih zvez z zaledjem.

Zapadno in severozapadno od mesta je zgradil sovražnik močne zaporne postojanke, da bi na ta način preprečil nemške razbremenilne napade. Istočasno je poskušal s štirimi divizijami, ki so jih podpirali oklepniki in s katerimi je koncentrirano napadel mesto, uničiti njegove junaške branilce. Kljub neugodnemu vremenu pa so branilci pod poveljstvom generalnega poročnika vojske SS Gilleja, ki je priletel v mesto z letalom, junaško vzdržali. Oskrbovala so jih tovorna jadralna letala.

Sovjetom pa je na nekaterih mestih vendar uspelo, začasno vdreti v obrambni obroč. Sicer so jih branilci vrgli nazaj, vendar je postal položaj zaradi neprestanega težkega topniškega ognja in zaradi stalnih napadov vsak dan slabši.

Medtem pa so nemški lovci, grenadirji in oklepniški grenadirji skupno s oklepniško divizijo SS Viking napadli sovražni obkoljevalni obroč. Z zapada in severozapada so zabili vanj kline ter so polagoma razbili boljševiške zaporne čete.

Prvo razbremenitev za branilce je predstavljala že vdor več oklepnikov, ki so 1. aprila pripeljali s seboj municijo, s katero so ojačili odpor mestne posadke. Končno odločitev pa so prinesli težki napadi nemških čet z zapada, ki so bili v tork izredno siloviti in s pomočjo katerih se je Nemcem v sredo popoldne posrečilo razbiti sovražne čete.

Uspeh pri Kovelju je prvi vidnejši odraz nemških protikrepov, ki so se pričeli med Črnim morjem in Pripjetskimi močvirji. Podrta je ga dejstvo,

da so nemške čete skupno z madžarskimi in romunskimi silami tudi na odsekih pri Brodih, Tarnopolu, Stanislavju, Černovicah ter ob Prutu in Jijiji utrdile svoje vrste ali pa zavzele z napadi ozemlje, ki ga je že imel sovražnik. Tako južno od Kovlja, kot med Stanislavjem in Tarnopolom so nemški grenadirji še nadalje napredovali, zavzeli več krajev, razbili sovjetske bataljone ter privedli ujetnike in plen. Tarnopolska posadka je imela posebno težak dan, vendar so se vsled njeenega junaštva tudi tokrat izjavili vsi sovražni napadi.

Severno od Dnestra so se nemške divizije v težkih obrambnih bojih in v kljub zagrinem sovražnemu odporu približale svojim ciljem. Morale so odbiti silovite sovjetske napade s severa. Na Prutu in na Jijiji se je sovražnik omejil na tipajoče sunke. Romunske čete so vrgle te sovražne jedinice nazaj še preko njihovih izhodišnih točk. Pač pa je bil zelo močan sovražni pritisk med Prutom in Dnestrom ter vzhodno od spodnjega Dnestra. Sovjetski napadi na železnico Jassy-Kišinev so se izjavili. Na boljševiške sunke vzhodno od Dnestra, predvsem v območju železnice Odessa-Tiraspol so reagirale nemške čete z odmakalnimi premiki. Pritiskajoče sovražnike so prestrgle v hudih obrambnih bojih ob zapornih črtah.

Novi sovražni napadi na Krimu so imeli le krajevni značaj. Sovjeti so napadali pri Kerču in ob Sivašu, vendar se njihovi napadi niso razvili, ker jih je že takoj ob pričetku razbil nemški topniški ogenj.

Na srednjem odseku vzhodnega bojišča je vladal mir. Na severnem pa so boljševiki nadaljevali južno od Pskova s svojimi poskusi za prebitje nemške črte. Istočasno so pritiskali jugovzhodno od Ostrova.

V zadnjih treh dneh so izgubili letalskega topništva in vsled uničenj Sovjeti v letalskih bojih veled protinapade 117 letal.

Romunsko vojno poročilo

Bukarešta, 7. aprila. Romunsko vrhovno poveljstvo objavlja: Dne 5. aprila ni prišlo na Krimu, ob Črnem morju ter v srednji Besarabiji do nikakih posebnih dogodkov. Protinapad romunskih čet severno od Jassyja vključ žilavemu sovražnemu odporu dobro napreduje. Sovjetom smo izrgali močno branjene višine in več krajev. Imeli so visoke izgube. Severno od Černovic dobro napreduje nemški napad na zveze sovražnika, ki je vdril v severno Bukovino in Moldavijo.

Dne 5. aprila popoldne so številni angloameriški bombniki v zaporednih valovih napadli Ploesti. Povzročili so škodo ter izgube med prebivalstvom. Nemški in romunski lovci ter protiletalsko topništvo so zbili številna sovražna letala.

Ameriški napad na Spodnještajersko spodletel

Berlin. DNB. Kakor smo pravkar izvedeli, je severnoameriški bombniški oddelk, ki je danes popoldne okoli 16.30 priletel nad ozemlje Štajerske, nenaden osredotočen napad nemških lovcev tako iznenadil, da ameriški bombniški sploh niso prišli do napada. Dostaj imamo poročila iz raznih obmejnih okrajev o mnogih raztresenih posameznih odmetih bomb. Pri tem gre za zasilne odmete iz štirimotornih severnoameriških bombnikov, ki so jih nemške lovke jate zelo napadale. Severnoameriški oddelk se je ob presenetljivem množičnem napadu nemških lovcev takoj obrnil, dasi ga je spremljalo veliko število lovcev za dolge plete. Severnoameriška bombniška skupina je imela, kakor se že danes

sklepati, zopet ogromne izgube štirimotornih letal. Iz hrvaških in spodnještajerskih obmejnih krajev prihajajo poročila o sestreljenih štirimotornih severnoameriških bombnikih in o zajetu večje števila severnoameriških pilotov, ki so se s padali rešili iz svojih sestreljenih letal.

Ozadje krize v grškem begunskem odboru

Vigo, 6. aprila. Kakor poroča Reuter, je bilo v Kairu uradno objavljeno, da je celotni grški begunski odbor grškega kralja Jurija podal ostavko.

Grška poročevalska služba izjavlja k temu: Sophokles Venizelos je mnenja, da odgovor kralja ne predstavlja nikake rešitve sedanje krize ter bo zato sklenil, kar se mu bo zdelo primerno. Do odločitve ustavnega sodnika vlade (kralja) bodo ministri začasno še izvajali svoje funkcije.

Reuterjev dopisnik v Kairu pripominja k odstopu grške begunske vlade, da je grški politični položaj zelo zamotan. Odgovor kralja Georga na Tsuderovo brzojavko zaradi odstopa označuje grška vlada kot skrajno nezadovoljiv. Celotni odbor se je Tsuderu priključil pri odpošiljati druge brzojave, v kateri je bilo predloženo imenovanje Venizelosa za ministrskega predsednika, in v kateri je bilo znova poudarjeno stališče, obrazloženo v prvi poslanici.

V tem smislu se glasi tudi uradna izjava grškega begunskega odbora, v kateri se sporoča soglasni sklep, s katerim se kralju priporoča imenovanje

Dr. Göbbels - berlinski »mestni predsednik«

Berlin, 7. aprila. Ne glede na zadene določbe zakona o upravi nemške države prestolnice je imenoval Führer v namenu, da osredotoči vodstvo berlinske uprave in njenih sil, za njegova načelnika berlinskega pokrajinskega vodjo, ministra dr. Goebbelsa. Dr. Goebbels, žiggar dosedanj funkcijski državni in pokrajinskega vodje stranke ter propagandnega ministra s tem imenovanjem nista prizadeti, je dobil v svojem novem svojstvu naslov »mestni predsednik«. Po njegovih osebnih smernicah in navodilih bosta vodila nadzupen občinsko, podpredsednik, na katerega so sedaj prešla pooblastila in naloge dosedanjega državnega predsednika, pa državno upravo nemške prestolnice v skladu z določbami zakona o ustavi in upravi prestolnice. Stališče prestolnice v odnosu do najvišjih oblastev Nemčije ter do pruskih deželnih oblastev je ostalo nespremenjeno.

Poglavnikova poslanica hrvaškemu narodu

Zagreb, 7. aprila. Ob tretji obletnici ustanovitve hrvaške države dne 10. aprila je naslovil Poglavnik hrvaškemu narodu poslanico, v kateri pravi: »V najtežjih okoliščinah in v kljub številnim javnim in tajnim sovražnikom je hrvaški narod že tri leta obrnil svojo državno samostojnost. V težkem boju, ki je zahleval od njega ogromne žrtve, je vzdržal, ker je vedel, da brani največjo dobro. Nikdar več ne bomo dopustili, da bi nam vladali drugi. S tem, da brani moše življenje, našo kulturo, našo deželo, našo čast in našo državo ter so borimo z rami ob rami s prijateljskim in zavezniškim nemškim narodom ter ostalimi zavezniki, prispevamo svoj delež k obrambi nove Evrope, katere srečnejše bodočnosti bi bili radi deležni. Danes, na pragu četrtega leta, gledamo lahko s popolnim zaupanjem v našo bodočnost.«

Zagreb, 7. aprila. Ob priliki tretje obletnice nezavisne hrvaške države je izdal vojni minister Ante Vokič dnevno povelje hrvaški vojski, v katerem proslavlja njeno delovanje pri obrambi domovine ter ugotavlja, da je njen bojni duh dnevno močnejši ter njena volja, vztrajati do končne zmage, vedno jača. Geslo dnevnega povelja se glasi: »Vedno in povsod za Poglavnika in za Hrvaško.«

K strahovalnemu napadu na Sofijo

Sofija, 7. aprila. DNB. Sofijski tisk je danes v znamenju zadnjega strahovalnega napada na Sofijo. »Utroc pravi, da je označba »strahovalna« za ta napad nezdostna, ker je bilo uničenih nešteto kulturnih vrednot, med njimi tudi narodna biblioteka, Sveti Sinod, škofijska palača, mestna knjižnica, univerza, umetniška galerija, glasbena akademija, glasbena dvorana »Bolgarija« ter šole in gledališča. »30. marec« piše list, »je tudi najhukovnejša Bolgara prepričal, da rojaki lorda Beaconsfielda, ki je Bolgarji raztrgal v San Stefanu, ter Wilsona, ki je s svojimi »14 točkam« na najpodlejši način ogoljufal svet, niso le za vas ale dežele, temveč tudi za Bolgarijo nič drugega kot zlo.«

Boji proti tolovajem na Balkanu

Berlin, 7. aprila. Ob srbsko-bosanski meji so izvršile nemške čete s podporo oklepnikov presenetljivo iščenje na področju Majevce planine. Imele so velik uspeh. Nekaj tolovajskih oddelkov, ki so se prikazali iz svojih skritišč in očividno hoteli zapreti neko severno ležečo cesto, so čelno in bočno tako silovito napadli, da so imeli težke izgube. Bili so uničeni in razbiti. Bojev so se udeležili oddelki domačinov. Prebivalstvo je vojakom tudi radevolje služilo za vodnike. Na bojišču so našli preko 120 padlih tolovajev, približno enako število so jih ujeli. Nekaj terorističnih skupin, ki se jim je posrečilo, da so zbežale v svoja gorska skritišča, so vojniki obkolili ter jih uničili. Ob tej priliki so zaplenili pomembne količine streliva in živil.

»Naš poraz je gotov«

Berlin, 7. aprila. S številnimi uspešnimi nastopi so Nemci skupno z domačimi oddelki očistili več vasi v zapadni Grčiji. Pri tem so našli pod neko skalo dnevnik pobelega tolovajskega voditelja Mikaidisa, ki si je privzel naslov »komisarja za civilne zadeve«. Iz njegovih zapisov z dne 8. marca izhaja, da so tolovaji odgnali prebivalce vasi J, večinoma bose in slabo oblečene v zasnežene gore. »Vsi pravijo, da bodo vsled mraza umrli, piše Mikaidis. Na nekem drugem mestu svojega dnevnika pravi: »Razpoloženje med ljudmi je slabo. Splošno pravijo, da so vsega krivi partizanski voditelji. Številčno smo slabi ter pomanjkljivo oboroženi. Nemčija pa je evropska velesila. Kaj naj storimo s svojim starim orožjem? Naš poraz je gotov. Neka nadaljnja beležka pravi, da je vled čistilnih nastopov nemških vojakov prenehalo delovanje »judskih sodišč, ki so umorila nešteto Grkov, ker niso hoteli stopiti v komunistično tolovajsko organizacijo.«

Venizelosa za ministrskega predsednika ter izjavlja, da se pač pričakuje, da bo kralj Jurij ubogal ta nasvet.

Boljševiški »poskus« v južni Italiji

V mestecu s 7000 prebivalci so dobili komunisti oblast, uvedli svoj »red« ter v kratkem času pobili 1800 ljudi

Milan, 6. aprila. V mestecu Materi, ki leži med Barijem in Tarentom, se je po poročilih iz južnoitalijanskih listov odigral pravi politični škandal. Ze nekaj mesecev je bilo to mestece s 7000 prebivalci popolnoma pod oblastjo komunistične občinske uprave, ki je tamkaj hotela izvesti boljševiški poskus. Značilno za razmere v Južni Italiji je, da se je v tem le 50 km od Baria oddaljenem mestu mogla ustanoviti neke vrste boljševiška celica z naloge, da vladajo po načelih, veljavnih v Sovjetski zvezi. In tako se je zgodilo. Trgovci, zdravniki, advokati, notarji in učitelji v mestu so bili aretirani in deloma zaradi »kapitalističnega mišljenja« sojeni in usmrtni. Ko so pospravljali s mešanostvom, se je del prebivalstva branil proti takšnemu odstranjevanju. Navzlic temu je komunistom uspelo pod kakršnimi koli pretekami aretirati vse župnike. Cerkve so bile zasenežene, obnovljenec in kot zabavišča zopet odprte. V njih je boljševiška centrala iz Baria predvajala sovjetske propagandne filme. Zupan je ustanovil tudi »Rdečo obrambo«, ki je z največjo brutalnostjo uvedla strahovlad nad vsemi meščani, ki niso bili zadovoljni s tem razvojem. Pri sedaj

uvedenih poizvedbah se je ugotovilo, da je boljševikom v Materi uspelo zmanjšati v dveh mesecih mestno prebivalstvo z neprestanimi usmrtiljavami ljudi, ki so bili drugega mišljenja, ali »upornih protirevolucionarjev« za celo tretjino. Pri tem pa »čistilka« še ni bila zaključena. Badoglijevi listi sedaj skušajo zmanjšati ta škandal. Vsekakor pa se ne da čisto prikriti dejstvo, da je »zakonito« izvoljena občinska uprava v par mesecih usmrtila 1800 ljudi.

Umberto hoče postati kralj

Stockholm, 6. aprila. Po neki vesti lista »Aftonbladet« iz Neaplja se je izrazil prestolonaslednik Umberto, da je pripravljen postati naslednik svojega očeta kot kralj Italije in s tem olajšati osnovevanje koalicijske vlade.

Sofija. »Dnes« poroča, da je bolgarska vlada izdala ponoven moratorij dveh mesecev za vse obveznosti zasebnega in javnega prava, katerih plačilni roki so bili v času od 30. marca do 30. maja 1944. Moratorij se ne nanaša na najemnine in delavske mezde.

Mistika vstajenja

Kakor je v vsakem padcu nekaj skrivnostnega, nekaj nedopovedljivega, tako obdaja sij skrivnostnosti tudi dvig, vzpon nazaj k lepemu, dobremu in resničnemu. Vsakdo, ki je kdaj izkusil vso grenkobo in vso temo zablode, in ki v njem še ni ugasnila zadnja iskrica hrepenenja po dobrem, dobro ve, kako sladko vabljiva je misel na vstajenje, kako polna skrivnostne ožarjenosti, kako drhti človeku domišljija ob misli nanj, kako se mu vzbujajo neizrazni spomini na nekaj nedopovedljivo lepega in čistega.

Mistika vstajenja — upravičeno moremo namreč tako imenovati ta večnostni nagib v človeku — je sila, ki prekaša po svoji moči mistiko greha; je gibal, ki v človeku skoraj nikoli ne izumre, saj ga poživlja milost, ki vedno trka na človeška srca in si išče skozi pregrade zablod in najtemnejših nagonov pot v notranjost duše. To je zgodovina Avguština, ki se leta in leta bori med dvema elementarnima duhovnima silama, med mistiko greha ter med mistiko vstajenja, in ki izide iz te borbe zmagovit in prenovljen. To je zgodovina tisočih, milijonov ljudi, ki so se dvignili iz blata zgrešenega življenja k božji svetlobi, ker jih je premagala radost vstajenja in jih očarala njegova skrivnostnost. V njem je tista blaženost, ki si je iz oči nedolžnega otroka, sreča, ki jo izžareva duša umirajočega, z Bogom spravljenega človeka, v njem je nekaj čar spomlad, ki je premagala krutost zime, sonce, ki je po mrzlem in temnem viharju zopet osrečilo zemljo s svojimi žarkmi.

V tem duhovnem razpoloženju živi na splošno naša doba. Po tolikih zablodah, ki so zlasti Evropo pahnile daleč stran od Boga in njegovih zakonitosti, se vedno bolj polasča narodov hrepenenje po vzponu nazaj k tradicionalnemu pojmovanju njih krščanskega poslanstva. Zdi se, da so se narodi pretolkli skozi vse stopnje odpada in zanikanja, spoznali praznino in gorje v vseh odtokih, se prepričali, da je pot povratka edina pot, ki jih more pripeljati k bolj srečnemu življenju. To domotožje, ki je osvojilo krščanske narode, je v resnici ožarjeno s tisto mistiko vstajenja, ki jo človek doživlja ob spoznanju lastne krivde ter ob prepričanju, da se vse zgrešeno da popraviti in obnoviti. Če se danes najbolj vodilni duhovi evropskega kulturnega življenja zopet povračajo h krščanski tradiciji, je to najboljše znamenje, da so narodi na prelomu, ki jih bo popeljal k vstajenju.

Ušivost med komunisti

Pred nedavnim je domobranska patrula njela komunističnega kurirja. Bandit je bil zelo živahen, ker so ga neusmiljeno žrle uši. Letošnja mila zima je namreč pustila mrčesu, da se je bohotno množil. Ker so se med komunisti pojavili primeri pegastega legarja, je komunistično vodstvo dalo poučne letake za pobijanje uši, ki pa kaj malo zaležejo. Eden teh letakov nosi naslov: »Varujte se pegastega legarja! Glava letaka predstavlja množico mrličev, ob njih je ogromna uš in mrtvaška glava. Letak se glasi dalje: »Uničuj uši z dnevnim četrturnim pobijanjem v perilu in obleki in čim čim pogostejšim prekuhanjem perila! Proti pegastemu tifusu zdravila še niso našli, zato pravijo: »Kjer ni uši, tam ni pegastega tifusa. Uničuj uši! Zahtevaj, da se ti perilo prekuha!«

Drugi letak predstavlja uši, kako korakajo s čeladami nad komuniste in jih uničujejo. Napis pove: »Uš nam je nevarna kakor okupator. Smrt sovražniku narodnega zdravja!«

Ljubljancanom!

Te dni vidite, kako se večje trume kmečkih podeželov in stranskih vrtah pomikajo po ljubljanskih ulicah. Vprašate, kam gredo. Vsi ti možje in fantje se prijavljajo k domobrancem.

Mera je polna in narod se je sam odločil skupno z oboroženo silo napraviti konec grozotam, ki jih je navalila na slovensko zemljo in slovenski narod komunistična drhal. Pomlad je tu, a tri petine slovenske zemlje in ljubljanski pokrajini še ni zoral plug in je v takem stanju tudi ne bo.

Kaj pa vi, meščani? Boste še vedno stali ob strani, kot so doslej to delali mnogi? Naj torej zdaj naš ubogi kmet sam, uničen, izropan, preganjan, prelije poslednjo kapljo krvi za rešitev slovenske zemlje in slovenskega naroda? Kaj ste se vi izločili iz slovenskega narodnega občestva? Kaj ne čutite nobene vezi več z nami? Kaj ne čutite, da lahko pridejo »rop, umor, požig...« nekoč tudi nad belo Ljubljano?

Vedite, da v kmečki duši že tli oženj upravičene jeze nad vašo brezčutnostjo. Poslednji trenutek je prišel, da se uvrstite s poštenim namenom v domobranske vrste tudi meščani in to vsi, brez razlike. Danes sredina ni več mogoč! Samo podpis na protikomunistični deklaraciji ne zadostuje, kajti strahotni zločini nad nedolžnim narodom kličejo po močnih in krepkih dejanjih!

Kdor se sedaj noče dvigniti skupno z našimi kmetiškimi množicami za odvračitev pogina od slovenskega naroda, ta že drsi na teren komunističnih rabljev!

Izraelove mreže v »Osvobodilni fronti«

Ko že pišemo o vlogi in vplivu judovstva v življenju narodov ter zlasti o njih besedi v komunistični revoluciji, ne bi bilo prav, če bi prezrli vlogo judovstva v našem domačem komunizmu, ali z drugo besedo, v slovenski komunistični »osvobodilni fronti«. Mnogi so namreč posmehljivo brali o vplivu svetovne judovske politike tudi v našem boljševiskem pokretu, češ, kje pa so judje, saj jih pri nas sploh ni! Ne glede na to, da se judovska politika more izjavljati tudi s pomočjo njih zvestih pomagačev — komunistov in masonov — so judje v gibanju OF tudi dejansko vključeni in se nahajajo na najbolj vodilnih in odločilnih mestih. Ti judje so: Aleš Bebler, Boris Kidrič, Josip Vidmar.

Aleš Bebler, vodja primorskega komunizma ter ena vrhovnih glav v slovenski komunistični stranki, največji okrutnež in rabelj slovenskega naroda, je po svojem krvnem izvoru galicijski jud. Njegovi prastarši so se v 19. stoletju preselili iz poljske Galicije v Svico. Od tu je stari oče Aleša Beblerja prišel v Trst in se vdinjal pri tržaškem »Lloyd« za natakarija. Pozneje je službo pustil in krenil iz Trsta kot »vandrovce« proti Ljubljani. Ustavil se je na Vrhniki in bil tam nekaj časa za natakarija v gostilni »Mantovac. Sodni predstojnik Mulley

pa ga je sprejel za sodnega pisarja. In tako je ded Bebler nastopil kariero sodnega uradnika. Stari Bebler je imel več sinov, eden je inženir kemije, drugi je bil policijski uradnik, tretji je bil učitelj, četrti profesor.

Boris Kidrič je sin univerzitetnega profesorja dr. Franca Kidriča, ki je na univerzi med duhovi naredil nič manjše razdejaje, kakor ga sedaj uprizarja njegov sin Boris nad slovenskimi domovi. Franc Kidrič je nezakonski sin slovenskega dekleta in madžarskega juda. Pozneje se je njegova mati poročila — seveda ne z judom — njen nezakonski sin pa je bil pozakonjen.

Josip Vidmar, bivši dramaturg ljubljanske Drame, si je večkrat štel v čast, da je judovskega pokolenja. To je ob številnih prilikah poudarjal in se bil po prsih, kakor da bi bilo to nekaj nad vse častnega.

Tako so torej trije od najvišjih predstavnikov slovenskega komunizma — judje. Bebler je vodja primorskih komunistov in važen funkcionar v slovenski komunistični stranki, Kidrič je tajnik komunistične »Osvobodilne fronte«, Josip Vidmar pa njen predsednik. Kdo more potemtakem reči, da slovenskega komunizma ne vodijo judje?

Ljubljančani, obsodite komunizem

Dolgo časa je letel na Ljubljano sum, da ni povezana z ostalim narodom, da ne čuti njegovih potreb in podpira morilce poštenih, zavednih Slovencev. Res je bila včasih Ljubljana močno zaledje komunistični organizaciji v hribih. V Ljubljani so sedeli poglaviti ofarji, obračali javno mnenje in svoj prid s spretno, lažno propagando in s terorjem. Po ljubljanskih ulicah so padali naši najboljši ljudje. Dali so življenje za svoje pošteno prepričanje in za to, da bi spregledali drugi.

Žrtve niso padale zaman. Povzročile so, da se je vse, kar je pri nas zdravega, strnilo v eno močno, neporušljivo skupnost, ki tvori trden zid proti

Angela Henigman - zblaznela

Znana komunistka Henigman Angela, doma iz Dol. Toplice, ki se je zelo odlikovala pri raznih komunističnih grozodejstvih, je po poročilu iz Toplice sedaj v popolnoma blaznem stanju. O njej je znano, da je sodelovala pri dveh umorih v Smihelu, razpisala 5000 lir nagrade za svojega brata domobrancia, in končno bila zaradi svojih zločinov zaprta v Italiji. Kakor smo zvedeli, se ji je sedaj po tolikih zločinih zmešalo. Ljudje iz okolice Toplice pripovedujejo, da večkrat besni, joka, kriči, divja v hiši ter po Toplicah in ogroža varnost ljudi. Ljudsko mišljenje pravi, da je to brez dvoma kazen za njeno zločinsko življenje.

V tem smislu bi mogli komunisti tudi spremeniti svoje geslo v »Smrt ušem, svoboda narodu!«

Gospodarstvo

Ureditev reje malih živali v Nemčiji. Nemški državni minister za prehrano je izdal naredbo o reji malih živali, ki velja za rejce kokoši, rac, gos, puranov in zajcev. Naredba dovoljuje rejo samo onim osebam ali obratom, ki imajo iz lastne proizvodnje dovolj krmil in so pri šteti živine dne 3. decembra 1943 prijavili, da redijo živali teh vrst. Nova ureditev kurjeje po 3. decembru 1943 in povečanje napram stanju dne 3. decembra 1943 sta prepovedani. Od 1. junija 1944 dalje smejo na gospodinjstvo držati rejci samo tri plemenske živali pri racah in gosih, pri ostalih vrstah pa samo dva komada. Vsi rejci, ki niso rejci za plemenske svrhe, smejo od svojih živali porabiti letno zase v kolekarskem letu po 1 žival na osebo, kar velja tudi za kuncereje.

Obnova gospodarskih odnosov med Italijo in Romunijo. Med Italijo in Romunijo so obnovljeni normalni finančni in gospodarski stiki.

Država nadzoruje izmenjavo dobrin na Hrvaškem. Hrvatska država je, da bi uknila divjo zamenjavo trgovino, sama poslegla v to in začela določati razmerje za izmenjavo dobrin. S tem se sedaj peča ministristvo za kmetijstvo v petih svojih uradih. Vsak urad zamenjava izdelke svojega področja, n. pr. zajednica za perutnino in divjačino te proizvode. Odločine za zamenjavo so uradno določene cene. Morebitne razlike v ceni se poravnava v gotovini. Tu pridejo v poštev: mleko, maslo, sir, jajca, perutnina, žito, stončnice in krompir. Država pa daje v zamenjavo sol, tobak, cigarete, cigare, obrtne in industrijske proizvode, katere najbolj potrebuje hrvatski kmet. Po posebni izvršilni naredbi dobi kmet n. pr. za 100 kg žita, ali 50 kg fižola ali graha, 400 kg krompirja, ali 100 kg polnomastnega mleka ali 6 kg masla ali polnomastnega sira ali 4 kg svinjske masti naslednje količine: 200 cigaret ali odgovarjajočo količino tobaka in cigaretne papirja, zraven 4 škaflice vžigalic ali 5 kg soli ali 100 cigaret, dve škaflici vžigalic in 2,5 kg soli ali 2 kg sladkorja. S tem je država nadomestila neurejeno zasebno zamenjalno trgovino z zamenjavo, ki jo ureja država.

Najlepše delo krščanske ascetike:

Tomaža Kempčana

Hoja za Kristusom

— Novo izdajo priredil Aleš Ušeničnik. — Vezana 40 lir — bolša izdaja 50 lir.

LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Pred škofijo 5 — Miklošičeva cesta 5.

SPORT

SK Zabjalk. Zaradi pokalne tekme s ŠD Istok na igrišču Mladike ob 15 v nedeljo, 9. aprila, se pozivajo sledeči, da so ob 14.30 v garderobi na igrišču Mladike: Nabernik, Oven, Potonik, Ovsenik, Škrjanec, Kurent, Forjančič, Zadel, Suhadolnik, Doljak, Čemazar, Škorjanc, Bevc, Remec, Bajt — Načelnik.

ZSK Hermes — nogometni odsek. Pozivam vse igralce prvega moštva, da se zberejo v nedeljo, 9. t. m. ob 15.30 na igrišču Mladike. Igramo namreč proti SK Mladiki. — Načelnik.

Domatji športni spored o praznikih se bo vršil v znamenju proslave 20. letnice obstoja SK Mladike, ki bo pridelala ob tej priliki na Kodeljevem dvodnevni turnir med štirimi ljubljanskimi moštvi: Hermes, Mladika, Moste, Zabjalk. Igralci klubov so se za ta srečanja marljivo pripravljali, kar daje upanje na lepe in napete borbe, posebno že, ker je za zmagovalca določen pokal, dario g. prezidenta. V nedeljo bosta nastopila Moste: Zabjalk in Mladika: Hermes. V ponedeljek premaganca in zmagovalca obkrajat z začetkom ob 15.

Madžarski podeželski klub Veliki Varadin ima v letošnjem tekmovalju največ izgledov, da si bo pridobil najvišji naslov — naslov madžarskega nogometnega prvaka. Preteklo nedeljo je njegova enajstoričnega premagala lanskega prvaka Czeplaa s 3:1, Uipest pa z 2:1. Stanje je sedaj takor: 1. Veliki Varadin 34 točk, 2. Ferencvaroz 26 točk, 3. Kolosvar 25 točk, 4. Gamma 23 točk.

Nogometni dvoboj Dunaj—Berlin. Nogometni zastopstvi Dunaja in Berlina se bosta spoprijeli v dvoboju dne 11. junija t. l. Kljub temu, da je bilo zadnje srečanje med Dunajem in Berlinom lanske leto na Dunaju, bodo tudi letos prišli Berlinčani Dunajčanom v goste. To srečanje bo 36. srečanje med obema moštvoma. V teh dvobojih je zmagal Dunaj 24krat, Berlin 8krat, tri bitke so ostale neodločene. Izid kaže ne veliko premoč Dunaja v nogometu.

Iz Gorice

Preskrba z mlekom. Od prvega aprila dalje se v Gorici v javnih lokalih ne sme več prodajati mleko niti samo niti zmešano s kako drugo piščo, n. pr. s kavo. Prav tako se mleko ne sme rabiti pri izdelovanju sladoleza in slaščic. Samo v hotelih je mleko še nadalje dovoljeno za osebe in za goste, in sicer 50 gr dnevno. Oddati pa je treba tozadevna odrezke živilske nakaznice.

Msr. Giovanni Kren, stolni kanonik gorškega kapitlja, je nenadoma umrl v Gorici v petek, 31. marca. Doma je bil iz Trsta, kjer se je rodil 15. junija 1871. Srednjo šolo in bogoslovne nauke je dovršil v Gorici, kjer je bil v juliju 1894 posvečen v mašnika. Letos bi bil torej obhajal zlato mašo, a ga je smrt ugrabila za nekaj mesecev prezgodaj. Duše je posel v Trzinu in na drugih krajih po Furlaniji. Prejšnji nadškof dr. Sedej ga je za poklical za kanonika v Gorico, kjer je msr. Kren opravljal tudi mnogo drugega dela. Bil je nekaj časa profesor v malem semenišču; mnogo je pa poučeval krščanski nauk po gorških srednjih šolah. Bil je dober pridigar in napisal je več del iz verske in cerkvene zgodovine. Prav sedaj je pisal zgodovino gorške stolnice. Pogreb se je vršil v ponedeljek, 3. aprila, ob številni udeležbi duhovščine in drugega občinstva.

Nesreče. 58letna Marija Mermolja s Sela pri Črničah je na polju zadel z ročnico ob ročno granato, ki se je razpočila ter jo precej težko ranila. — Istotam se je 14letni Pepi Bavčer igral z ročno granato tako dolgo, da je eksplodirala in ga močno ranila, zlasti v levo roko, katero so mu potem v bolnišnici odrezali. — V Vrtojbi pa je granata ranila enajstletnega Silvija Mozetiča. — Nesreče z razstrelivom pač še ne bo konca, čeprav časopisi in oblasti vedno svarijo, naj ljudje puščajo take reči pri miru. — Z voza je padel 38letni Fortunat Kulot iz Vrtojbe ter si zlomil nekaj reber. Udaril se je močno tudi na levo ramo. V petih ali šestih tednih bo pa spet zdrav.

Iz Trsta

Četrti sinfonični koncert bo v gledališču »Verde« v nedeljo, 9. aprila. Dirigiral bo Rudolf Moralt, sodeloval pa bo tudi violonist Wolfgang Schneiderhan. Izvajana bodo glasila dela Weber: Euryante, uvertura, Beethoven: Koncert za violino in orkester ter Brahms: Prva sinfonia.

Tatinska družba za rešetkami: Čevljar Avelin Albanese, ki ima svojo delavnico v ulici Raffineria 3, je pred dnevi prišel na policijsko stražnico in povedal, da sta bili v njegovi delavnici izvršeni dve tatvini v par dneh. Prvi je nekdo odnesel samo en par čevljev, drugi pa mu je zmanjkalo kar 30 parov čevljev. Zlikovci so se seveda poslužili penarejenega ključa. Ko so varnostni organi začeli preiskovati to zadevo, so prišli na sled cel vrsti tatijev. Najprej so prijeli 26letnega Alda Grassellija, ki je delal kot čevljarški pomočnik pri Albaneseju. Ta je izpovedal, da je dal ključ delavnice svojima prijateljskoma Brunu Bidinotu in Samuelu Pizziju, ki sta potem z njegovo vednostjo prvi vdrla v delavnico. Nameravala sta predvsem iz te delavnice narediti skozni strop odprtino, da bi iz skladišča trdke Kistoris, ki je nad delavnico, odnesla manufakturno blago. Temu delu pa nista bila kos in sta se drugič, topot brez vednosti Grassellija, spet podala na delo in sta tako mogla odnesti 30 parov čevljev. Ko sta bila prijeta tudi ta dva, sta izpovedala, da sta imela tudi druge pomočnike. Tako je bil prijel 41letni Michael Magnini, pri katerem so našli v stanovanju vse čevlje, ki jih je kupil za 7500 lir. Pri tej preiskavi so našli še cel kup drugih nakradenih stvari, tako odeje, rjuhe, plašče, perilo, kar je kazalo, da so bile izvršene tudi druge tatvine. Temu odkritju so sledile še druge aretacije. Prijeli so bili Marij Kovalšič, Jordan Čeket, Justin Grobiša, Jordan Bozzini in služkinja Antonija Stančič, ki je zlikovcem dala ključ do stanovanja svojih gospodarjev, kjer so odnesli obleko, katero so našli pri Magninju. Vsi aretirani so bili izročeni sodišču.

Avtobusni promet med Trstom in Istro. Od 7. aprila dalje je spet vzpostavljen avtobusni promet med Trstom in Vižnjano ter Novim gradom. Iz Trsta odpelje avtobus ob 7.30, iz Novega grada ob 13.30, iz Vižnjane pa ob 13.25.

V Divači je umrl 42letni posestnik Alojzij Rebec.

Izraelove mreže nad svetom

41

»Pripuščali bomo v službo samo take sodnike, ki vedo točno, da je njih naloga v tem, da uporabljajo zakone in da kaznujejo, ne pa da prikazujejo svoja liberalna naziranja na račun vzgojnega učinka državne oblasti, kot se to večkrat dogaja pri gojevskih sodnikih. Sedanji gojevski sodniki presojajo večino zločincev dosti preveč mlo, ker nikakor pravilno ne pojmujejo svojih dolžnosti. Sedanji državni voditelji se ne potrudijo pri čestitosti sodnikov, da bi jim predložili čisti dolžnosti in odgovornosti ter spoznanje nalog, ki bi jih morali izvrševati. Kakor pošilja žival svoje mladiče na ropanje, tako podeljuje goji svojim somisljenikom donosna mesta, ne da bi jim prej razložili, čemu so ta mesta ustvarjena. Zato se spodkopuje položaj gojevskih vlad z delovanjem njihovih lastnih uradnikov. Z liberalizmom bomo zato temeljito pomedli pri vseh važnih upravnih mestih, kjer bodo morali uradniki vzgajati množice h pokorščini. (XV-15.)

Ponovimo še oni del ocene, kako sodijo Judje o naših lastnostih: »Neizčrpna podlost gojevskih narodov, ki

se klanjajo sili, ki so neusmiljeni namram slabotnim, neizprosni pri prestopkih in popustljivi pri zločinih... vse to pospešuje našo neodvisnost in naše načrte.« (III-19.)

Človeška slabost je res vedno delala krivice, tudi v zakonodaji. Niso se vedno držali narodi in družba latinskega izreka: »Pravičnost je temelj države.« Toda sedanje gospodarske, socialne in politične krivice je pomagal ustvarjati v veliki meri jud. V Angliji in Ameriki obvladajo Judje tako zakonodajo kakor sodstvo!

Kot največji kapitalisti obvladajo Judje posebno v teh državah tudi ono panogo zakonodaje, ki se ji pravi zakon pravičnega plačevanja storjenega dela. Ta zakon je porušil v XVIII. stoletju Jud David Ricardo s svojim »železnim zakonom«; uveljavljali so ga potem ves čas za njim kapitalisti. Za socialno zakonodajo se niso brigali Judje, zanjo niso imeli smisla! Pionirji socialne zakonodaje so bili čisto drugi.

Kako so znali Judje vplivati na razlastitev zemljišč, na uničenje jugoslovanskih zadrug, ki smo jih imeli še

pred 100 leti na Hrvaškem, v Srbiji in Bolgariji, smo že obširneje popisali.

Pri vsem tem svojem delu razkranja nejudovskih držav in rušenja krščanske družbe je stal jud vedno lepo v ozadiju skrit v senci. Deloval je s pomočjo svoje pomožne armade masonov in podkupljivih uradnikov, pa tudi drugih ljudi, ki se niso znali znajti v labirintu zmešanih pojmov in gospodarskih vprašanj.

Komunizem.

Komunistična nevarnost ni od večraj. Že davno pred svetovno vojno je vstala na obzorju krvava zarja. Vsi pa vemo, s kako hitrico se je po boljšeizaciji Rusije ob koncu vojne nevarnost komunizma razširila po Evropi in po vsem svetu.

Komunizem se povsod skuša vrniti. Z izredno spretnostjo izrablja sleherni nezadovoljstvo, vsako težavo, vsako trenje in tudi vsako politično napako. — Obratna se z isto drznostjo na kmečko prebivalstvo kakor na delavstvo velikih industrijskih mest; prav tako zna zhegati kroge razumnikov kakor ljudske množice; svojih privržencev si išče v vojski, med učitelstvom in uradništvom; razglašala se za branilca kulture in človeških pravic in po drugi strani izrablja posebno med Slovani slovanska čustva; bori se tako za žensko kakor za moško mladino; obdeluje visoko civilizirane narode in obljublja zaostalim kolonialnim narodom svobodo. Komuni-

zem se vsak čas človeštvu predstavi pod drugo podobo in se ne plaši pred nobeno zvezo in pred nobenim, še tako hudim nasprotjem. Temu obljublja mir, drugemu grozi s krvavo vojsko. Izrablja prav vse za svojo agitacijo in za svoje razdiralne cilje. Vsa sredstva so mu dobra za rušenje socialnega reda in obljublja vsem nezadovoljnejšem, vsem trpečim, vsem, ki se čutijo prikrajšane in zapostavljene v življenju, in še posebej vsem utopističnim sanjačem srečo in raj na zemlji. Večkrat opazujemo, da se celo izobraženci dajo zapeljati od njegovega modrovanja, ki ni vedno brez videza nekakšne globine in pravilnosti.

Ker sama beseda ali ideja ne more delovati ali se boriti, vstavimo namesto abstraktne besede »komunizem« — živčega nositelja te ideje — Juda — pa imamo točno opisano judovsko delovanje po smernicah sionskih protokolov. V njih ne najdemo sicer za ustvarjanje komunizma tako izrazitih navodil kot so bile podane n. pr. za mešanje pojmov ter ustvarjanja nezadovoljnosti, sovraštva in nemirov s pomočjo tiska. Vsa vsebina sionskih protokolov nam razkriva grandiozni judovski načrt za rušenje krščanske družbe ter uničenje vseh snovnih in moralnih ustanov, ki so v posesti krščanskih narodov. Ustvari naj se iz vsega njih delovanja kaos, nered, nemir, anarhija, stanje utrujenosti in obupanosti, in v tem stanju bodo ljudstva zrela dovolj, da začnejo klicati na pomoč onega, ki ima dovolj de-

narnih sredstev, pa tudi nedotaknjenost svojega naroda, ki bo enoten in po enotnem načrtu vzpostavil red, mir in blagostanje. Ali se imenuje to stanje anarhije in razbičnanosti nejudovske družbe komunizem ali anarhizem ali kakor koli, to je za juda vseeno. Glavno je, da doseže svoj namen.

Iz sionskih protokolov vidimo, da naj bi bili idejni organizatorji komunizma — masoni, prostozidarji, tedaj ljudje iz imovitejših slojev, ki se jim ni treba pehati za kosček kruha že po svojem premoženjskem stanju, ne glede na podkupnine in nagrade, ki jih dobivajo za svoje posebno delo razdiranja. Takole čitamo v poglavju XV-9-10:

»Goji pristopajo v lože navadno iz radovednosti. Mnogi si obetajo tudi, da bodo prišli tako do vplivnega položaja. Nekatere žene težnja, da bi mogli pred večjim številom poslušalcev izpovedati svoje neizvedljive in nevdržne načrte. Mi smo jim vcepili idejo ter jim pred očili, da se mora ljudska individualnost podvreči simbolični entoti tako imenovane kolektivizma (komunizma). Goji niso razumeli in ne bodo razumeli, da je ta ideja o splošni enakosti javno kršenje najvišjega zakona narave, ki je ustvarjala že od pričetka sveta različna bitja in ki je dodeljevala odločilno vlogo individualnosti. Če se nam je posrečilo tako zelo oslepeti goje, tedaj nam kaže to presenetljivo, da njih razum še daleč ni tako razvit kot naš. To je najboljše poročilo za naš uspeh.

Smrt v Ljubljani v letu 1943

Lani je v Ljubljani umrlo 1401, med temi domačinov 1099 (moških 505, žensk 594). umrljivost Ljubljančanov je znašala 11,57 na tisoč prebivalcev, kar je nekoliko manj kot v letu 1942, vendar še vedno veliko več kakor v zadnjih letih, ko se je umrljivost gibala okrog 10 na tisoč prebivalcev.

Umrli so lani Ljubljančani v naslednjih starostnih dobah: V prvem mesecu je umrlo 26 dečkov in 11 deklic (skupaj 37), v drugem mesecu 8 otrok. V prvem letu je umrlo 88 dečkov in 26 deklic (sk. 64). Od 1.—2. leta je umrlo 9 otrok, od drugega do petega 20, od šestega do devetega 6, od desetega do petnajstega 9. Med 16. in 20. letom je umrlo 10 moških in 8 žensk. Med 21. in 25. letom 14 moških in 7 žensk; med 26. in 30. letom 14 moških in 11 žensk; med 31. in 35. letom 16 moških, 20 žensk; med 36. in 40. letom 57 ljudi (22 moških in 35 žensk). V starosti od 41. do 45. leta je umrlo 22 moških in 23 žensk (skupaj 45); od 46. do 50. leta 27 moških in 17 žensk (skupaj 44); od 51. do 55. leta 42 moških in 33 žensk (skupaj 75); od 56. do 60. leta 70 ljudi, od 61 do 65 let 29 žensk; od 66 do 70 let 40 moških in 48 žensk, od 71. do 80 leta 112, 49 moških in 63 žensk. Izredno veliko je število ljudi, starih nad 80 let, ki so lani umrli, namreč 303. Od teh 145 moških in 248 žensk. Kajti ti najteže prenašajo pomanjkanje, ki ga je prinesla vojna s seboj. Narasel je tudi odstotek smrti dojenčkov od 1. meseca in do 1. leta v razmerju s številom rojstev.

Vzrok smrti so bili naslednji: za tuberkulozo je umrlo 186 ljudi, za boleznimi srca in žil 185; zaradi starostnih bolezni 156, zaradi zlih novotvorb 120, za živčnimi in duševnimi boleznimi 95, za boleznimi dihal 76, zaradi bolezni prebavil 63, smrtnih neizidov je bilo 55, bolezni novorojenčkov so bile vzrok 44 smrti, bolezni sečnih organov 35, samomorov je bilo 10.

Podoben kot v prvi svetovni vojni, narašča umrljivost za tuberkulozo tudi v sedanji. Stanje umrljivosti za tuberkulozo je od zadnje svetovne vojne stalno padalo. V letu 1940 je umrlo zaradi jetike le 7,05 na tisoč prebivalcev. V letu 1942 je dosegla umrljivost domačinov še višino 14,05, lani pa 19,58 na deset tisoč prebivalcev. Tako, da je umrljivost za tuberkulozo od leta 1940 do 1943 narasla za 277,73%.

Novi grobovi

† Janez Hrovat. V Ljubljani je za vedno zatlenil oči posestnik g. Janez Hrovat. Rajnega bodo pokopali na veliko soboto ob dveh popoldnih iz kapele sv. Frančiška na Zalah.

† Gabrijel Kastelic. V Ljubljani je v Bogu zaspal trgovski sodelavnik gosp. Gabrijel Kastelic. Rajnega bodo pokopali na veliko soboto ob treh popoldnih iz kapele sv. Jožefa na Zalah.

† Boris Vertelj. Umrli je v Ljubljani g. Boris Vertelj. Na zadnji poti ga bodo pospremili na veliko soboto ob pol štirih popoldnih iz kapele sv. Jakoba na Zalah.

† Frančiška Zaje. V Čačku je umrla Frančiška Zaje, vdova po poštnem kontrolorju; po rodu je bila iz Ljubljane. Pogreb je bil 14. marca 1944.

† Antonija Sicheř. Umrli je gđc. Antonija Sicheř, vul. Kranjčeva Tončka, iz nekdanje ljubljanske Kravje doline, starejšim Ljubljančanom dobro poznana modistinja in šivilja. Dosegla je starost 62 let. Pokopali so jo v četrtki na pokopališču pri Sv. Križu. Naj v miru počiva.

† Lucija Pangelj. V Ljubljani je izdihnila gospa Lucija Pangelj, roj. Jager, vdova po železničarju. Rajnico bodo pokopali v soboto ob pol petih iz kapele sv. Janeza na Zalah.

Naj rajnim sveti večna luč, vsem njihovim dragim naše iskreno sožalje.

Župnik Jakob Kalan

V Višnji gori je po kratki bolezni odšel v večnost upokojeni župnik v Veliki Loki pri Višnji gori g. Jakob Kalan. Rajni je bil star 68 let in do zadnjega krepkega zdravlja. Ko je zadnjega marca letos spovedoval v Žalni, se je prehladil. Zagrabil ga je najbrž hitra pljučnica. Le štiri dni je bil bolan, 2. aprila je še maseval, čeprav ga je bolezen že trla. 6. aprila, prav na svoj rojstni dan pa je odšel k Bogu po plačilo. Rajni gospod se je rodil v Dobravi pri Kropi in je v svojem dolgoletnem pastirovanju povsod pridobil mnogo hvaležnih faranov, ki se ga bodo z drugimi prijatelji vred spominjali v molitvi. Pogreb bo na veliko soboto ob 9 v Višnji gori. Naj počiva v Bogu, blaga duša!

Zgodovinski paberki

8. malega travna

1561. leta se je rodil v Londonu Francis Bacon Verulamski, državnik, jurist, zgodovinar, prirodoslovec in filozof. Bacon je bil človek izrednih sposobnosti pri tem pa brezmejno častihlepen neznačen dvorni lizun. Studiral je v Cambridgeu in v Parizu ter postal advokat. Bil član parlamenta, po letu 1618. lord kancelar, pa padel zaradi podkupljivosti v nemilost, bil zaprt pa izpuščen, nakar je živel sam zase v Highgatu, kjer je 1626. leta tudi umrl. V filozofiji smatramo Bacona za začetnika empirizma, bil je tudi nasprotnik Aristotela in sholastike.

1833. leta se je rodil v Zalcu publicist Kočvar Ferdo. Obiskoval je gimnazijo v Celju, študiral medicino na Dunaju, a opustil študije zaradi pomanjkanja sredstev, bil kratak čas bogoslovec, pa odšel v Zagreb, kjer je opravljal računsko poslo pri univerzi in akademiji. Že v gimnaziji je bil naročnik Novic in v hiši njegove matere, ki je imela dijake na stanova-

nju, je obstajala biblioteka, ki so jo dijaki sami vzdrževali. Iz Zagreba je prišel dopisovati Novicam, Glasniku, Einspielerjem Slovencu in Slov. narodu. Zavzemal se je še pred Levstikom za dobro kritiko, pisal in ocenjeval posamezne literarne produkte. Zagovarjal je potrebo po zbližanju slovenščine s srbohrvaščino. Primer novega vzajemnega jezika je podal v povesti Milinarjev Janec, pa naletel na odpor. Novice so ga sicer le lahko grajale, zato pa je priobčil Matija Valjavec čisto uničujočo kritiko. Ponovno je pozival zlasti duhovnike, naj zbirajo narodno blago ter isto delat tudi sam. Bil je med prvimi, ki so mislili na Matico Slovensko, ki naj bi služila v »obče zajemalo« pisateljem za izdajanje knjig. Pozival k izdaji Vrazove zapuščine in svetloval, naj se znova izdajo slovenske narodne pesmi in se sploh živo zanimal za kulturno življenje svojega naroda in njegov napredek.

1866. leta sta sklenili Italija in Prusija vojaško zvezo proti habzburški monarhiji, ki naj bi omogočila Prusom združenje Nemčije. Italijanom pa prinesla Benečijo. Načrt se je zaradi ruske zmage pri Kraljevem gradu posrečil, čeprav so bili Italijani tepeni na kopnem in na morju.

Priporoča se, da se okna ob znaku alarma odpro, ker so odprta okna manj izpostavljena uničenju ob bombardiranju. Ker bo težko nadomestiti razbite šipe, se tudi priporoča, da se tamkaj, kjer so dvojne šipe na oknih notranje šipe stalno odstranijo in shranijo v zaklonišču, za omarami ali na drugem varnejšem mestu. Tako bomo imeli v primeru poškodb takojšnje nadomestilo.

Vsakanja Ljubljana po kronistovih zapiskih

Trg je založen s cvetačo

Tri ljubljanske trdnice Glavnik, Kompare in Tanko so ta teden uvozile iz Italije 4 vagona cvetače, trdnica Cerar pa 1 vagon tako da je bil višinski trg založen s cvetačo in so jo prodajali povsod branjevalci tudi po mestu. Že nedavno smo omenili velike težave, ki so združene s prevozom tega sočivja v Ljubljano. Prve tri trdnice so prevoz tako organizirale, da so določile posebnega uslužbenca, ki prevoz spremlja in kontrolira. Na ta način se je posrečilo, da je pošiljaka pripele v Ljubljano po nekaj dneh, ko je drugače rabila do 10 in več dni. Tudi v petek je bilo na trgu mnogo cvetače. Veliko je povpraševanje po solati. Treba je omeniti, da je solata — endivija minila, sedaj bi bil že čas za uvoz mehke solate. Trgovci so ukrenili vse, da bo trg primerno preskrbljen s solato in drugo zelenjavo.

V treh mesecih vknjiženo nad 31 milijonov

Pregled vseh, prve tri mesece letos na razne nepremičnine vknjiženih posojil in hipoteknih kreditov je zanimiv. Zemljiška knjiga je zaznamovala 113 predlogov za vknjižbo zastavne pravice v varnost hipoteknih posojil v skupnem znesku 4.029.280 lit. Dalje je bilo v prvih treh mesecih letos podanih 48 predlogov za zaznambo vrstnega reda glede hipoteknih kreditov za skupni znesek 27.853.204 lit,

Za današnji dan

Kolektor

Sobota, 8. malega travna: Velika sobota; Albert, škof in mučenec; Koncepcija, muč. Lunina sprememba: 8. malega travna škof ob 18.22. Horechel napoveduje ob juga dež.

Nedelja, 9. malega travna: Velika noč, Vstajenje Gospodovo; Mar. Kleofa

Dramsko gledališče

Zaprto.

Operno gledališče

Zaprto.

Kino Matica

»Divja ptica«, ob 15, 17 in 19.

Kino Union

»Pustolovka« ob 19.15.

Kino Sloga

»Tovariš pride takoj«, ob 15, 17 in 19.

Lekarniška služba

Nočno službo imajo lekarnar: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6; mr. Hočvar, Celovška cesta 62, in mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta 47.

Zdravniška dežurna služba

Nedeljsko zdravniško službo bo opravljal od sobote ob 20 do ponedeljka do 8 meš. ni višji zdravstveni svetnik dr. Mita Franta, Ljubljana, Poljanska cesta 15, telefon 32-64.

Za Socialno pomoč

Iz pisarne odbora za »Socialno pomoč« smo prejeli: Gospod Ivan Petrič je namesto cvetja na grob učiteljice Suhadolnik Pavle daroval 500 Lit za »Socialno pomoč«.

Za informacije glede »Socialne pomoči« kličite: 47-57! Prostori »Socialne pomoči« so na Gosposvetski cesti 2-1. Denarne prispevke pošiljajte po čekovnih polojnicah na »Pokrajinski podporini zavod« Zimska pomoč — ček, račun 16.5801.

Oddajniška skupina »Jadransko primorje«

RADIO LJUBLJANA

Dnevni spored za 8. april:

7 Poročila v nemščini in slovenščini — 9 Poročila v nemščini — 12.30 Poročila v nemščini in slovenščini — 12.45 Glasba za oddih — 14 Poročila v nemščini — 14.10 Pozdrave iz domovine izvajajo radijski orkester D. M. Siljanec — 17 Poročila v nemščini in slovenščini — 17.15 Koncert izvajajo prof. Snoj, orgle, Nuša Kristan, sopran, Jože Likovič, bas — 19 Fantije na vasi — 19.30 Poročila v slovenščini, napoved sporeda — 19.45 Sportni pregled — 20 Poročila v nemščini — 20.15 »Naša velika noč«, zvočne slike o običajih na deželi, napeljal J. Vombberger, izvajajo člani Radijske družine, vodi inf. I. Pengov — 21 Večerni koncert — 22 Poročila v nemščini — 22.10 Hudomušnost.

tedaj skupaj 197 predlogov za svoto 31.884.484 lit.

Razne nesreče in poškodbe

V splošno ljubljansko bolnišnico so bili prepeljani nekateri ponesrečenci iz dežele. Tako: Iz Višnje gore Janec Sparovec, 31 letni delavec, ki mu je cirkularna odrezala 3 prste na levi roki. — Na Dobrovi pri Ljubljani je padla na desno roko težka mesarska sekira, ki ji na Notranjskem pravijo plenkača, tesarju, 39 letnemu Antonu Hudniku Presekala mu je zapestje. — V Sodražici na Dolenjskem je padla in si zlomila desno roko 68 letna posestnica žena Marija Škuljeva. — V Blatni Brezovici je padel s koleasa in si zlomil levo ključnico 15 letni pastir Ivan Čuk.

Naš novi podlistek!

»Slovenec« bo začel kmalu objavljati nov podlistek in sicer povest iz časa Kelto. Povest bo izhajala pod naslovom »OSVETA« in je časovno in krajevno zgodovinsko dognana.

Kundmachung

Es häufen sich Fälle, dass durch Unbefugte den Passanten und Einwohnern Lebensmittel abgenommen werden. Deshalb wird die Bevölkerung aufmerksam gemacht, dass dazu nur die Kontrollorgane des »Prevoce« und die Beamten der Wirtschaftspolizei und die Blockkommandanten berechtigt sind. Bei jeder Beschlagnahme müssen den Betroffenen für jede Menge abgenommener Lebensmittel Bestätigungen auf besonderen Druckschriften eingehändigt werden. Kontrollorgane haben sich auf Verlangen auszuweisen. Jedes unbefugte Einmischen Dritter ist mit Angabe von Ort, Zeit und Personalnamen des Täters sofort an den »Prevoce« zu melden.

Gleichzeitig wird die Bevölkerung aufmerksam gemacht, dass die Überfuhr von Lebensmitteln ohne Bewilligung des »Prevoce« verboten sei und dass die, ohne diese Bewilligung eingeführte Ware in jedem Falle beschlagnahmt wird. Überfuhrbewilligungen erteilt der »Prevoce«, Novi trg 4.

Der Chef der Provinzialverwaltung

Präsident:

Div. General Leon Rupnik.

Razglas

Ponavljajo se primeri, da zaplenjujejo nepoklicani živila potnikom in prebivalstvu. Zato opozarjamo prebivalce, da so za to upravičeni samo kontrolni organi »Prevoce«, uradniki gospodarske policije ter komandanti blokov. Pri vsaki zaplenbi je treba izdati prizadetin za vsako množino zaplenjenih živil potrdila na posebnih tiskovinah. Kontrolni organi se morajo na željo izkazati. Vsako nepoklicano vmešavanje tretjih javite takoj »Prevoce« z navedbo kraja, časa in osebnih podatkov krivca. Obenem opozarjamo prebivalstvo, da je prevoz živil brez »Prevoce« dovoljenja prepovedan in bo brez takega dovoljenja uvoženo blago v vsakem primeru zaplenjeno. Dovolilnice za prevoz izdaja »Prevoce«, Novi trg št. 4.

Sef pokrajinske uprave

prezident:

Div. gen. Leon Rupnik.

Kundmachungen

der Ernährungsanstalt

Verteilung von Futtermitteln an Kleintiere

Im Sinne der Eierverordnung Art. 3 v. 28. März 1944 wird für die Stadt Laibach folgendes bestimmt:

»Prevoce« wird Futtermittel für Kleintiere über die Firma »Gozoga« in Laibach, Gallusovo nabrežje 33, vertellen und zwar nur an jene Züchter, welche für 1 kg Futtermittel 3 Eier abgeben werden.

Alle anderen Verteilungen von Futtermitteln für Kleintiere sind verboten.

Obvestila »Prevoce«

Delitev krmil za male živali

V smislu člena 3 uredb o jajcih od 29. marca 1944 se določa za mesto Ljubljano sledeče:

»Prevoce« bo deliti krmila za male živali preko Gozoga, Gallusovo nabrežje 33, samo onim rejcem, ki oddajo 3 jajca za 1 kg krmil.

Vsaka druga delitev krmil za male živali je prepovedana.

Hrvaški narodni praznik

V proslavo tretje obletnice obstoja Nezavisne Države Hrvatske se bo dne 10. aprila t. l. ob 11.15 vršil v tukašnji stolnici slovenski »Te Deum«. Po cerkvenem opravilu bo konzul Prof. Salih Baljić sprejemal v prostorih hrvatskega konzulata čestitke predstavnikov oblasti in hrvatske kolonije.

Pozivajo se vsi Hrvati, da se te proslave udeležijo.

Cerkvena glasba v stolnici

na veliko noč pri škofovi pontifikalni maši ob 9: Cvek: Skalarje groba, Nowowiejski: Misa pro pace, Premrl: Gradual in sekvenca, Filke: Terra tremuit, Premrl: Jezus premagave groba. — Spremljajo člani radijskega orkestra.

Poizvedovanje

Našeg sem majhen zavitek na imo Zablatnik. Lastnik ga lahko dobi v bifeju Gospodarske zveze.

»IVANHOE« - roman z 200 slikami - darilo za Veliko noč!

Dnevne novice

Stolnica. Na velikonočno nedeljo bo prevzvišeni škof Dr. Gregorij Rožman daroval v stolnici slovensko pontifikalno sv. mašo ob 9 (ob devetih). Po sv. maši bo podelil papežev blagoslov, s katerim je združen popolni odpustek za vse navzoče pod navadnimi pogoji. Pridige ne bo.

Stolne kongregacije se udeležijo slovenskega Vstajenja v soboto ob 16 v stolnici. Zbirališče pred stransko zakristijo nekaj minut pred 16.

Kongregacije pri cerkvi sv. Jožefa se udeležijo slovenskega Vstajenja na veliko soboto ob 18. Zbirališče ob 17.45 na določenih prostorih v cerkvi. Po procesiji zahvalna pesem, nato darovanje za svoje okrog glavne oltarja.

Vincenčević konferenci pri Sv. Petru v Ljubljani je daroval g. I. Vištin 150 lit za reveže namesto vena na krsto blagopokojne g. Marije Mosetič. V imenu revežev se mu odbor konferencie iskreno zahvaljuje.

Namosto cvetja na grob blagopokojne g. Minke Vuga je daroval g. Jožef Musar, mesar, Sv. Petra cesta, 109 lit za siromaki Elizabetine konferencie pri Sv. Petru. Bog povrni!

Razstava sodobnih likovnih umetnikov v Obersnelovt galeriji vzbuja vedno večje zanimanje našega občinstva, kar dokazuje tudi obisk. Razstava bo odprta med velikonočnimi prazniki in zato priporočamo občinstvu, naj izrabli priliko ter se tako seznani s sodobnim umetniškim ustvarjalnim delom pri nas.

Kdor se rad smeje ali joka, bo lahko oboje delal pri »Ubogi Kristini«, novi Mla-karjevi igri v štirih slikah, ki jo bomo uprizarili v frančiškanski dvorani na velikonočni ponedeljek, 10. aprila. Začeli bomo točno ob 17. Vstopnice (od 12 lit navzdol) v predprodaji v trgovini Štiligoj, na dan predstave pa od 9.30—12 in od 15 dalje pri dnevnih blagajni. Cene smo malenkostno dvignili, ker je štati dobiček namenjen podpori skladu uršulinske gimnazije.

Učite se strojepljanje Novi eno., dvo- in trimesečni tečaj pričenjajo po velikonočnih praznikih 11., 12. in 13. aprila. Vpisovanje in informacije dnevno: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Dobrebranska 15.

INSTRUKCIJE ZA SOLO!!! NOVI TRG 5.

Primorci! Edina za ljudske šole in edina od oblasti odobrena je »Bobiš Slovenska slovnica s pravopisom«, ki je izšla v knjižarni Kleinmayr & Bamberg, Miklošičeva 16.

Namosto pirhov daruje slovenske knjige našim bratom in sestram, bivajočim zunaj naše pokrajine. Vsaka knjiga bodi velikonočni dar, ki ga položimo domu na oltar. Knjige sprejema iz naklonjenosti »Ljudska knjižnica« na Miklošičevi c. 7-1. dnevno od 9-12 in od 14-18.

Otroci, ki so sodelovali pri zadnji uprizaritvi Bizertove opere »Carmen« in razen njih še drugi dečki od 9-14. leta z vsakim sopranom, ki bi želeli sodelovati pri predstavi, naj se zgledajo v Operi v torek, 11. aprila, ob 10.

Licencijata zastavljenih predmetov bo v sredo, 12. aprila, ob 15 v mestni zastavljalnici na Poljanski cesti 15.

Novi teoretični tečaj za pomočnike za hišno prvo pomoč, ki je že 12., se bo — kakor smo že objavili — pričel drugi ponedeljek, 17. aprila ob 17.30 v dvorani mestnega poglavarstva.

No veste, kaj bi darovali svoji dragini za veliko noč? Ceneno in praktično darilo je za današnje čase. Lepa knjiga razveseli vsakogar, posebej še »IVANHOE«. Roman z 200 slikami vas čaka za mal denar v vseh knjižarnah in v uradništvu »Slovenec«.

Ste že kupili zadnji dve knjigi

Slovenčeve knjižnice

Fr. Knaflič:

Lov na skrivnosti

in Jean Giono:

Hrib

Prva je slovenska detektivska zgodba, ki vas bo gotovo zanimala, druga je črna zgodba narave, vijaž in čudne trpeče ljubezni, ki dva vendarle združijo za srečo.

Knjigi dobite v vseh knjižarnah in trafikah!

KULTURNI OBZORNIK

Emilijan Cevc:

Preproste stvari

Zopet nova knjiga slovenske izvirne proze, tokrat proze, ki je poezija sama. Mladi Emilijan Cevc je izdal pri Novi založbi knjigo svojega preprostega bogastva, ki pa se izkaže, da je sila premožno: v preprostih stvareh, ki obdajajo kmečkega človeka, vidi on vse svetovnonazorni svet slovenskega kmeta, ki je prepojen z vero dedov in živi tako bogato duhovno življenje, kakor ga blazirani meščani komaj morejo slutiti. Pod Cevčevo magično roko vsaka malenkost postane od sila važna v perspektivi duhovnega gledanja ter se nam ob branju teh zametnih besed, a nikakor ne sentimentalnih, temveč do dna vitalnih in klenih, odkrije veličast in lepota malega sveta naših očetov. Cevc je kot pastirček v kamniških planinah, prav za prav v odnožju kamniških planin, ki ne vidi talj od svoje domače hiše in še studenčja za njo ter znamenja ob njej, ter igra na to skromno, doma žgano piščalko najlepše melodije in slavoševemu tem ozkemu, a tako v nebeško daljavo segajo-

čemu svetu. Tu je prišla do polne veljave frančiškanska poezija sožitja človeka z naravo, z nepokvarjeno naravo, ki jo doživlja sicer z vsemi človeškimi čuti, pa jo gleda tudi potopljeno v božjo milost. Človek oživlja vse mrtve stvari, pa tudi z živalmi se staplja v eno stvarstvo, ki je prišlo iz božjih rok in hoče zopet v božjo dlan. Zato se posvečuje z vero v božjo pričujočnost v svetu ter živi v vsem v skladu z voljo božjo, kakor jo uči Cerkev in ustaljeni verski običaji. Ni ta knjiga zbirka etnografskih narodopisnih zgodb, temveč je nova, moderna poezija stare modrosti, dvignjena v čustvovanje modernega človeka.

Kaj je prav za prav ta knjiga? Ni povest, ni zbirka novel, komaj črtic, temveč je ena sama pesem preprostim stvarim, s katerimi si vsak dan v dotiku. Najprej poda Cevc uvod o svojem bogastvu, ki je bogastvo najmlajšega brata, igračka na piščalki. In to piščalki, ki jo ima pisatelj na vrhu skladovnice knjig, pokaže nato kot simbol poezije mladosti in domače hiše, ki je učenost knjig ni mogla zamenjati, da ne bi imel želje, postati otrok. Nato pa se zamisli nad pomenu vrat domače hiše, in takoj v njih zasliši neko obrednost, v katero

se spreminja vsak njegov dotik z domačo stvarjo. Bogov kot, ki je naravnost oltarček vseh domačih svetnikov, varuh kmečkega duhovnega sveta, je v Cevčevem opisu zaživel z vso konkretnostjo enotnosti svetlega in svetnega: nebo in zemlja se združujeta v tem majhnem kotu, v katerem visi Bog z vsemi nebesi in varuje človeka v bridkosti in veselju, v delu in smrti. In potem odkriva Cevc predmetov njihov sakralni smisel. Tako: mizi, zibelki, postelji, jabolku, skrinji, peči, ocklam, vrču, peharju, kruhu, pratiki, vinu, luči, kropilniku in rožnemu vengu. Nato pa še studenčku in znamenju sredi vasi. Slehernemu izmed teh predmetov se je približal Cevc s preprosto otroško dušo in odkrila se mu je pomembnost njihovega bivanja in notranji smisel njihovega obstoja in vloge v človeškem življenju. Vsebine tega niti navajati ni mogoče: treba je samo brati in doživeti to obrednost, s katero Cevc streže predmetom in ki jo predmeti izdihavajo kot živa bitja, postavljena kmečkemu človeku kot večna vrednota na poti življenja. Kako močno je prikazana vloga skrinje v življenju matere, kako smisel kruha ali pratike, zlasti vina ob usodi očeta, ki je izgubil ženo in sina! Rožni venci je klasični slavošev te vsakdanji molitvi naših slovenskih domov. Vsaka teh pesmi v prozi zasluži, da bi prišla v čitanko. Pa

zasluži tudi, da bi se brala danes, ko se zopet vživljamo z ljubeznijo v svet očetov in ga dvigamo in posvečujemo za nov čas. Tako posvetitev za nov čas je podal Cevc s to knjigo, ki je do dna slovenska, daš je slogovno zrasla iz pisateljske prakse francoskih katoliških pisateljev in domače ekspresionistične tradicije.

Kumoval mu je prav tako Giono (kateri je Cevc prevajal kot — Skržolec) s svojo poezijo zemlje, človeka in živali, kakor tudi slovenski pesnik »Zemljec«. Toda če sta ta dva oba vse bolj panteistična in

Kaj je novega pri naših sosedih

Z Gorenjskega

Junaški Gorenjci. Gorenjski tednik prinaša spominske objave za padlimi Gorenjci. Tako so na vzhodnem bojišču žrtvovali svoje življenje grenadir Tone Zupančič iz Kranja, vojak Anton Ahčič iz Sniškega pri Križah, genadir Vladimir Burger iz Vižmarji, vojak Janko Kopic iz Gornjega Brnika pri Cerkljah, grenadir Miha Krivec, grenadir Anton Kernik iz Gozda, vojak Janko Škerjanc iz Novak, gorski lovec Viktor Ribnikar iz Steničnega, vojak Stanislav Letnar, SS mož Anton Hostnik iz Sv. Jurija pri Litiji; na južnem italijanskem bojišču sta padla vojaki Avgust Jerin iz Kamnika in grenadir Grašič Alojzij iz Primskovega.

Iz Hrvaške

Stanje zadrugištvu na Hrvatskem. Po najnovijih podatkih deluje trenutno na Hrvatskem 33.000 različnih zadrug, v katerih je vključenih 3 milijone Hrvatov. To pomeni, da je danes že vsak drugi Hrvat vključen v kakšno zadrugno organizacijo.

Najvišje cene za sadje in povrtnino v Zagrebu. V Zagrebu so branjevi v zadnjem času stalno samovoljno zviševali cene sadju in vsem vrstam povrtnine. Na zahtevo prebivalstva je sedaj posegel v to zadevo zagrebski župan ter je uradno določil najvišje cene za vse vrste sadja in povrtnine. Tržni nadzorniki sedaj strogo pazijo, da se odredba o maksimiranju cen za sadje in povrtnino točno izvršuje. Za verižnike so določene zelo stroge kazni.

Moderniziranje živilske industrije na Hrvatskem. Znani hrvatski industrijski podjetji »Unione« in »Grice« sta v zadnjem času zelo mnogo storila za ustanavljanje novih obratov za pripravljanje mezge. Njuno prizadevanje se je obneslo ter je v zadnjih dveh

letih nastalo na Hrvatskem več novih industrijskih podjetij za konzerviranje sadja, za njegovo predelavo v mezo in izdelovanje sadnih sokov. Ta podjetja že delujejo ter pripravijo letno do 1500 vagonov sadnih konzerv. Hrvatske oblasti dajejo tudi stalno podporo tistim umnim kmetovalcem, ki si hočejo urediti moderne sadne sušilnice.

Poraz komunistov v Sandžaku. Nemške vojne jedinice so skupno s srbskimi in črnogorskimi protikomunističnimi borbennimi oddelki uničile komunistične tople, ki so v zadnjem času strahovale severozahodni Sandžak. V bojih so imeli komunisti 64 mrtvih. Življenje je izgubilo tudi komunistični politični komisar.

Kreditni za vodne zadruge v Srbiji in Banatu. Srbska vlada je izdala zakonsko uredbo, s katero je pooblastila vse komisarice voditelje vodnih zadrug v Srbiji in Banatu, da lahko najemajo kratkoročno ali dolgoročno posojila za vzdrževanje strojnih naprav posameznih vodnih zadrug in za nakup pogonskega materiala.

Poraz badoljevcev v Bosni. V Zagrebu so objavili uradno poročilo, da so hrvatske vojne jedinice na področju Sokolca in Rogatice potolke Badoljevo brigado Garibaldi, ki se je septembra meseca lanskega leta pridružila komunistom. V borbi je padlo 70 badoljevcev, 320 jih je pa bilo ujetih. Med ujetniki je tudi 10 oficirjev in sam poveljniški brigade.

Hrvatski vojni minister govori akademski mladini. Zagrebska akademska mladina je imela v zadnjem času veliko zborovanje, katerega se je udeležil tudi hrvatski vojni minister, ustaški polkovnik Vokič. V svojem govoru je akademsko mladino opozarjal na potrebo še večjih žrtev, ki jih bodo morali Hrvati doprinesti za svojo državo.

Spominska plošča o pokristjanjevanju Hrvatov. V zagrebski stolnici so odkrili veliko spominsko ploščo, na kateri so v starohrvatskem jeziku napisani podatki o pokristjanjevanju Hrvatov pred 1300 leti.

Naznanila ljubljanskih prireditelj

Dramsko gledališče

Vel. sobota, 8. aprila: Zaprtje.
Vel. nedelja, 9. aprila, ob 13: »Slaba vest«, Izven. Cene od 24 lir navzdol. — Ob 18: »Lepa Vidca«, Izv. Cene od 24 lir navzdol.
Vel. ponedeljek, 10. aprila, ob 15: »Namistile ni bolnik«, Izven. Cene od 24 lir navzdol. — Ob 18: »Maturas«, Izven. Cene od 24 lir navzdol.
Torek, 11. aprila: Zaprtje.
L. Auzengruber »Slaba vest«, ljudska igra v štirih dejanjih. Prevaj. A. Benkovič. Osebe: Nagode, bogat kmet — Cesar, čimžar, njegov svak — Lipah, Stefan, veliki hlapci — Drenovec, Reza, velika dekla — P. Zupančič, Gabrova Lizika — V. Juvanec, Ožbe, voznik — Blaž, Robas, kmet na Rusnem vrhu — Peček, Lenna, njegova žena — Rukarjeva, Nace in Anže, njuna snova — Raztresen in Brezinar, Miha, hlapec — Korošec, Metka, dekla — Mazovčeva, Režiser M. Škrbinšek, scena A. Gerlovičeva.

Vodstvo gledališča obvešča: Glede na izredno dolžino Mozartove opere »Don Juan« in s ozirom na to, da je 7. slika tega dela (pred pokopališčem) zgolj koncertnega značaja in nebitvena za potek dogajanja, bo odslej pri vseh predstavah črtana.

I. Cankar »Lepa Vidca«, igra hrepenenja v treh dejanjih. Osebe: Lepa Vidca — Saričeva, njena mati — Kraljeva, Poljanec — Jan, Mrva — Debevec, Dioniz — Bitenc, Damjan — M. Škrbinšek, Dolinar — Gregorin, Milena — Ukmar-Boltarjeva, zdravnik — Cesar, študent — Starič, Režiser C. Debevec, scena A. Gerlovičeva, kostumi Dagmar Kačarijeve.

Proslava 66 letnice pisatelja Ivana Preglja bo prihodnji teden. Drama bo uprizorila njegov žoligero v štirih dejanjih (petih slikah »Azazel«). Idejno jedro drame je zastavljeno v človeku, ki stoji na prelomu dveh svetov: poganškega sveta veselja, uživanja in naslade, in Kristusovega sveta žrtvovanja in askeze — preživlja konflikt, po kateri poti naj gre. Osrednji osebi sta Marija Magdalena in Jezusov učencev Juda iz Kariote.

Operno gledališče

Vel. sobota, 8. aprila: Zaprtje.
Vel. nedelja, 9. aprila, ob 13: »Gorenjski slavček«, Izven. Cene od 26 lir navzdol.

— Ob 13: »Don Juan«, Izven. Cene od 26 lir navzdol.
Vel. ponedeljek, 10. aprila, ob 14: »Meditacije srca«, Opereta. Izven. Cene od 40 lir navzdol. — Ob 18: »Traviata«, Izven. Cene od 26 lir navzdol.
Torek, 11. aprila: Zaprtje.
Operna baletna šola. Velikonočne počitnice trajajo od 6.—11. aprila. Pouk se prične v sredo, 12. aprila.

Foerster »Gorenjski slavček«, opera v 3 dejanjih. Osebe: mati — Zamejški-Kovičeva, Minka — Vidaličeva, Franjo — Lipušček, Chansonette — Janko, Ninon — Kržetova, Francosin — Bankartova in Saneinova, Strukelj — Zupan, Rajdl — Banovec, Lovro — Dolničar, Krčmar — Gregorin, sel — Pianecki, Dirigent S. Hubad, režiser E. Frelih, koreograf P. Golovin.

W. A. Mozart »Don Juan«, dvojevska opera v 9 slikah. Osebe: don Juan — Popov, dona Ana — Heybalova, komtur — Lupša, don Oktavio — Lipušček, dona Elvira — Mlejnikova, Leporello — Betetto, Masetto — Dolničar, Zerlina — Patikova. Dejanje se godi v Sevilli v 17. stoletju. Dirigent A. Neffat, režiser in koreograf inž. P. Golovin, scena A. Gerlovičeva, kostumi J. Vilfanova.

Francišskanski oder

Vel. ponedeljek, 10. aprila, ob 17: »Uboga Kristina«, Cene od 12 lir navzdol.

Pomočnice za prvo hišno pomoč, ki so napravile teoretični del tečaja, bodo prihodnje dni, če bo predavateljem dopuščen čas ter bo na razpolago edina razpoložljiva dvorana na magistratu, imele priliko tudi za praktične vaje za prvo pomoč. Čas teh predavanj bo objavljen v dnevnikih, ki izidejo vsak petek zvečer. Za prihodnji tečaj objavljamo naslednji razpored praktičnih vaj: za udeleženke prvega tečaja bodo vaje v torek, 11. t. m., ob 17.30, za udeleženke drugega tečaja v sredo, 12. t. m., ob isti uri, za udeleženke tretjega tečaja v četrtek, 13. ob isti uri ter za udeleženke četrtega tečaja v petek, 14. prav tako ob 17.30. Nadaljnji praktični tečajji bodo drugi teden od 24. aprila dalje. Pomočnice za hišno pomoč vabimo, naj se tudi teh tečajev udeležijo v polnem številu.

TEL. KINO »MATICA« 22-41

NAS VELIKONOČNI SPORED!
Predstave v soboto ob 15, 17 in 19; ob praznikih ob 10.30, 15, 17 in 19.
Romantična ljubavna pustolovščina

»Divja ptica«

Lenny Marchbach, Volker v. Collande, in LJUBLJANČANKO FIFI HILLE, umetniško ime ELLEN HILLE.

Predpredaja za nedeljo: v soboto od 9 do 12 in od 14 do 26.
Predpredaja za ponedeljek: v nedeljo od 16 dalje.

Od toka, 11. t. m. dalje dnevno samo dve predstavi, in sicer ob 16 in 19!

TEL. KINO »SLOGA« 27-30

Tobisov film po istoimenski veseloigri Wilhelma Utermanna

»Tovariši pride takoj«

Zabavna ljubozenska zgodba vzernega in podjetnega natakara, ki je moral doživeti marsikatero presenečenje, predno si je pridobil svojo izvoljenko.

Carola Höhn, Albert Matterstock, Fritz Kampers — Režija: Karl Anton.

PREDSTAVE ob 15, 17 in 19.

Na velikonočno nedeljo in ponedeljek matineja ob 10.30.

»Čudno naključje«

Elfie Mayerhofer, Hans Sühner itd.

TEL. KINO »UNION« 22-21

Zabavna veseloigra o dveh zaljubljenih, ki sta se po mnogih zapletljivih končeh našla.

»Pustolovka«

V glavnih vlogah: Sybille Schmitz, Karl Ludwig Diehl, Fritz Wagner, Will Dohm, Elsa Wagner itd.

PREDSTAVA DANES SAMO ob 19.15!

Predpredaja vstopnice za praznike danes od 11 do 12 in od 15 do 19.30.

KINO »KODELJEVO«

Telefon 41-44

Čez praznike odlična zabavna komedija iz dijaškega življenja

»Črno na belem«

V glavni vlogi popularni Hans Moser, dalje Elfriede Datzig, Paul Hörbiger, Hans Holt.

Predstave čez oba praznika ob 15, 17, 19; ob delavskih ob 19.

Borza dela išče za takojšen nastop

službe v Ljubljanski pokrajini:

7 šoferjev

za organizacijo Todt, ki so večji tudi manjših reparatur na motorju;

1 avtomehanika,

2 pečarja.

Prijave sprejema Borza dela v Ljubljani, križišče Bleiweisove in Gosposvetske ceste.

†

Tvrda Felix Urbanc

sporoča žalostno vest, da je nenadoma izgubila svojega dolgoletnega, zvestega, nena-domestljivega sodelavca, gosp.

Gabrijela Kastelica

kateremu bo ohranila trajen, hvalečen in časten spomin.

Ljubljana, dne 7. aprila 1944.

TVRDKA FELIX URBANC

†

Zahvala

Vsem, ki ste na kakršen koli način izrazili svoje sočustvovanje ob veliki žalosti na zlonu moje prevelike srede in spremili na tako zgodnji, toda še poslednji poti moje ljubljeno ženo, odnosno hčerko in sestro

MINKO

iskrena in prisrčna zahvala. — Za veliko skrb in poslednja tolažila naj bo izražena zahvala č. duhovščini, usmiljenim sestram in zdravnikom. Lepa hvala vam, ki ste ji poklonili toliko lepih cvetov in zelenja, in vam, ki ste ji zapeli tako lepo zadnjo pesem.

V Ljubljani, dne 7. aprila 1944.

Ing. Odon Vuga in Zajčevi.

†

Janez Hrovat

Pogreb draga pokojnika bo v soboto, 8. aprila 1944, ob 2 pop. z 2al. iz kapelice sv. Franciška k Sv. Križu. Ljubljana, Zuckembek, 7. aprila 1944.

Zaljubljeni ostali

†

Jakoba Kalana

upok. župnika v Vel. Loku pri Višnji gori, prej stanujočega v Rajhenburgu ob Savi.

Pogreb bo v soboto, 8. aprila 1944, v Višnji gori ob 9 dopoldne. Višnja gora, dne 7. aprila 1944.

F. Vidmar, župnik

†

Gabrijel Kastelic

Pogreb draga pokojnika bo v soboto, 8. aprila 1944, ob 3. uri popoldne z 2al. kapelice sv. Jožefa, na pokopališču k Sv. Križu. Ljubljana, dne 7. aprila 1944.

Globoko žaljuči:

MIJA roj. MATKO, žena; JOZE in JANEZ, sinova — ter ostalo sorodstvo

†

Boris Vertelj

Nepozabnega pokojnika bomo spremlili k večnemu počitku v soboto, 8. aprila 1944, ob 4 pop. z 2al. iz kapelice sv. Jakoba k Sv. Križu. Ljubljana, 6. aprila 1944.

Globoko žaljuči: Alojzij, oče; Marija, mati; brat in sestre ter ostalo sorodstvo

†

Janez Hrovat

posesnik

Pogreb draga pokojnika bo v soboto, 8. aprila 1944, ob 2 pop. z 2al. iz kapelice sv. Franciška k Sv. Križu. Ljubljana, Zuckembek, 7. aprila 1944.

Zaljubljeni ostali

†

Jakoba Kalana

upok. župnika v Vel. Loku pri Višnji gori, prej stanujočega v Rajhenburgu ob Savi.

Pogreb bo v soboto, 8. aprila 1944, v Višnji gori ob 9 dopoldne. Višnja gora, dne 7. aprila 1944.

F. Vidmar, župnik

†

Gabrijel Kastelic

Pogreb draga pokojnika bo v soboto, 8. aprila 1944, ob 3. uri popoldne z 2al. kapelice sv. Jožefa, na pokopališču k Sv. Križu. Ljubljana, dne 7. aprila 1944.

Globoko žaljuči:

MIJA roj. MATKO, žena; JOZE in JANEZ, sinova — ter ostalo sorodstvo

†

Boris Vertelj

Nepozabnega pokojnika bomo spremlili k večnemu počitku v soboto, 8. aprila 1944, ob 4 pop. z 2al. iz kapelice sv. Jakoba k Sv. Križu. Ljubljana, 6. aprila 1944.

Globoko žaljuči: Alojzij, oče; Marija, mati; brat in sestre ter ostalo sorodstvo

†

Janez Hrovat

posesnik

Pogreb draga pokojnika bo v soboto, 8. aprila 1944, ob 2 pop. z 2al. iz kapelice sv. Franciška k Sv. Križu. Ljubljana, Zuckembek, 7. aprila 1944.

Zaljubljeni ostali

†

Jakoba Kalana

upok. župnika v Vel. Loku pri Višnji gori, prej stanujočega v Rajhenburgu ob Savi.

Pogreb bo v soboto, 8. aprila 1944, v Višnji gori ob 9 dopoldne. Višnja gora, dne 7. aprila 1944.

F. Vidmar, župnik

†

Gabrijel Kastelic

Pogreb draga pokojnika bo v soboto, 8. aprila 1944, ob 3. uri popoldne z 2al. kapelice sv. Jožefa, na pokopališču k Sv. Križu. Ljubljana, dne 7. aprila 1944.

Globoko žaljuči:

MIJA roj. MATKO, žena; JOZE in JANEZ, sinova — ter ostalo sorodstvo

†

Boris Vertelj

Nepozabnega pokojnika bomo spremlili k večnemu počitku v soboto, 8. aprila 1944, ob 4 pop. z 2al. iz kapelice sv. Jakoba k Sv. Križu. Ljubljana, 6. aprila 1944.

Globoko žaljuči: Alojzij, oče; Marija, mati; brat in sestre ter ostalo sorodstvo

†

Janez Hrovat

posesnik

Pogreb draga pokojnika bo v soboto, 8. aprila 1944, ob 2 pop. z 2al. iz kapelice sv. Franciška k Sv. Križu. Ljubljana, Zuckembek, 7. aprila 1944.

Zaljubljeni ostali

†

Jakoba Kalana

upok. župnika v Vel. Loku pri Višnji gori, prej stanujočega v Rajhenburgu ob Savi.

Pogreb bo v soboto, 8. aprila 1944, v Višnji gori ob 9 dopoldne. Višnja gora, dne 7. aprila 1944.

F. Vidmar, župnik

†

Gabrijel Kastelic

Pogreb draga pokojnika bo v soboto, 8. aprila 1944, ob 3. uri popoldne z 2al. kapelice sv. Jožefa, na pokopališču k Sv. Križu. Ljubljana, dne 7. aprila 1944.

Globoko žaljuči:

MIJA roj. MATKO, žena; JOZE in JANEZ, sinova — ter ostalo sorodstvo

†

Boris Vertelj

Nepozabnega pokojnika bomo spremlili k večnemu počitku v soboto, 8. aprila 1944, ob 4 pop. z 2al. iz kapelice sv. Jakoba k Sv. Križu. Ljubljana, 6. aprila 1944.

Globoko žaljuči: Alojzij, oče; Marija, mati; brat in sestre ter ostalo sorodstvo

†

Janez Hrovat

posesnik

Pogreb draga pokojnika bo v soboto, 8. aprila 1944, ob 2 pop. z 2al. iz kapelice sv. Franciška k Sv. Križu. Ljubljana, Zuckembek, 7. aprila 1944.

Zaljubljeni ostali

†

Jakoba Kalana

upok. župnika v Vel. Loku pri Višnji gori, prej stanujočega v Rajhenburgu ob Savi.

Pogreb bo v soboto, 8. aprila 1944, v Višnji gori ob 9 dopoldne. Višnja gora, dne 7. aprila 1944.

F. Vidmar, župnik

†

Gabrijel Kastelic

Pogreb draga pokojnika bo v soboto, 8. aprila 1944, ob 3. uri popoldne z 2al. kapelice sv. Jožefa, na pokopališču k Sv. Križu. Ljubljana, dne 7. aprila 1944.

Globoko žaljuči:

MIJA roj. MATKO, žena; JOZE in JANEZ, sinova — ter ostalo sorodstvo

†

Boris Vertelj

Nepozabnega pokojnika bomo spremlili k večnemu počitku v soboto, 8. aprila 1944, ob 4 pop. z 2al. iz kapelice sv. Jakoba k Sv. Križu. Ljubljana, 6. aprila 1944.

Globoko žaljuči: Alojzij, oče; Marija, mati; brat in sestre ter ostalo sorodstvo

†

Janez Hrovat

posesnik

Pogreb draga pokojnika bo v soboto, 8. aprila 1944, ob 2 pop. z 2al. iz kapelice sv. Franciška k Sv. Križu. Ljubljana, Zuckembek, 7. aprila 1944.

Zaljubljeni ostali

†

Jakoba Kalana

upok. župnika v Vel. Loku pri Višnji gori, prej stanujočega v Rajhenburgu ob Savi.

Pogreb bo v soboto, 8. aprila 1944, v Višnji gori ob 9 dopoldne. Višnja gora, dne 7. aprila 1944.

F. Vidmar, župnik

†

Gabrijel Kastelic

Pogreb draga pokojnika bo v soboto, 8. aprila 1944, ob 3. uri popoldne z 2al. kapelice sv. Jožefa, na pokopališču k Sv. Križu. Ljubljana, dne 7. aprila 1944.

Globoko žaljuči: